

Eftirfylgjandi skriv var sent okkum í gjár, tá blaðið var um at fara til prentingar. Tað eydnadist at fáa tað við í blaðið; men so umfatandi sum hetta evni er, fáa vit ikki ummælt tað hesa ferð. Ummæli má tí biðja til mánadagin í næstu viku.

"Til det færøske Folk.

Statsministeriet har i Gaar bemyndiget Amtet til at offentliggøre nedenstaaende Udtalelse

I Anledning af Lagtingsvalget den 6. November ønsker det samlede Ministerium med Tilslutning af Rigsdagen at fremsætte følgende Udtalelse:

Efter Danmarks Befrielse har Ministeriet godkendt, at Styrelsen og Administrationen af Færøernes Forhold under Krigen er gennemført ved et Samarbejde mellem Amtmanden og Lagtinget.

Ministeriet har tiltraadt, at de Bestemmelser, som er fastlagt i den midlertidige Styrelsesordning af 9. Maj 1940, fortsat anvendes, indtil en endelig Ordning kan tilvejebringes.

Ministeriet har dernæst opfordret Lagtinget til at sende Repræsentanter for samtlige færøske Partier til Forhandling om Færøernes fremtidige Forhold, men Indbydelsen til en saadan samlet Forhandling har ikke vundet fornøden Tilslutning.

Herefter er Nyvalg til Lagtinget udskrevet, og det er Ministeriets Haab, at der gennem Valget kan skabes Klarhed over det færøske Folks Ønsker med Hensyn til Øernes fremtidige Stilling.

Ministeriet og Rigsdagen nærer varmt det Ønske, at den aarhundredgamle Samhörighed mellem det færøske og det danske Folk ogsaa i Fremtiden maa blive bevaret. Skulde det imidlertid klart og tydeligt blive tilkendegivet, at det færøske Folk ønsker at træde ud af Samhörigheden, vil dette Ønske ikke med Afvisning fra dansk Side.

Hvad angaar færøske Ønsker om større national og administrativ Selvstændighed i Forholdet til det øvrige Kongerige, vil forstaaende Lydhörighed blive vist overfor de Maal, som det færøske Folk kan samles om. Som Udtryk herfor skal følgende Tilsagn gives:

Anerkendelse af det færøske Sprogs Rettigheder ved Siden af det danske Sprog.

Anerkendelse af det færøske Flag i det Omfang, Hensynet til Rigets Enhed og Udlandet gör det muligt.

Udvidelse af Lagtingets Beføjelser og Indflydelse med Hensyn til den for Færøerne gældende Lovgivning.

Udvidelse af Lagtingets Deltagelse i den færøske Administration.

Endvidere tilsiges Medvirken til Sikring og Udbygning af den sociale Forsorg paa Færøerne saavel som til Støtte og Fremme af Erhvervslivet med bedst mulig Sikring af Fiskeriets Afsætningsforhold og Adgang til Fiskeri i andre Farvande.

Det er for Ministeriet og Rigsdagens et fælles Ønske, at det i den kommende Tid maa lykkes gennem aaben og fordomsfri Forhandling at naa frem til et Grundlag, som kan befæste Samhörigheden mellem vore to Folk, og hvorpaa en fri og sund Udvikling paa Færøerne kan bygges til Lykke og Fremgang for hele den færøske Befolkning.

Vilhelm Buhl.

FØROYAR OG FØROYINGAR

Herrópið hjá Th. Petersen, fyri har aftanfýri at verja privatinteressurnar.

Vakurt ljóðar orðalagið, sum folka-flokkurin nýtir um pundini.

Føroyingar eiga pundini. Hvørir Føroyingar eiga tey? Jú, nakrir fáir ríknenn og bankar eiga pundini.

Føroyingar sum heild, tað almennt, eiga eingi pund, og kann so státt ikki ráða yvir teim til frama fyri okkara land, Føroyar.

Alt, sum folkaflokkurin rólar um Føroyingar, er bara fyri at verja pundini og nœra um tey hjá einstøkum monnum.

Tá nakrir menn slogu seg saman og stovnaðu P/f. Trygd, ljóðaði eisini herrópið: Trygðið í tí føroysku tryggingini "Trygd"! Hvussu føroysk var og er hon? Nakrir menn settu partapening í felagið, fingi so fólk at tryggja, reassureraði so úttanlanda, hvar størsti peningurin fór, altso út av landinum, og ágóðin varð so býttur út millum partaeigararnar.

Ikki skal hetta skiljast so, at sámligari var fyri Føroyingar at tryggja í "Trygd" enn í aðrari útländskari trygging.

Men tað, eg vildi vísa, var, at interessan hjá stovnarunum ikki var Føroyar ella Føroyingurin, sum reklamerað varð; men bert privat interessa; tí tá lögtingið skuldi stovna eitt alment tryggingarsamband, sum Føroyar, allir Føroyingar, altso tað almennt, skuldi eiga, tá leyp Thorstein Petersen upp á afturbeinini og bardist sum úlvur ímóti tí. Hvi gjórdi hann tað? Jú, tí tað kom at nerva privatfelagið "Trygd".

Men tibetur maktaði hann so lítið tá. Bardagatiðin og ter táverandi umstøður gjórdi, at málið varð gögnumfórt av "teim 17", sum teir stundum vanvirdisliga verða nevndir, og nú eiga Tryggingarsamband Føroya — altso allir Føroyingar — stóran pening, sum allur hevði verið farin út av landinum og í privatmannalunna um Th. Petersen hevði verið við ræðið.

Ja, soleiðis spælur Th. Petersen nationalur og hevur Føroyingar sum skotbálva.

Hvør kann venta gott av honum og hansara flokki, um hann fær ræðið á lögtingi?

Føroyingur.

C C C C

Fólkaflokkurin og pundini.

Tað verður sagt av fólkaflokks-oddamonnun og serliga Th. Petersen, at sjómenn tapa pening við krónukursin 1934.

Sum slagorð verður nýtt, at Føroyingar eiga pundini, sum selt verður fyri í Bretlandi! Tað ljóðar vakurt í fólkaoyrum.

Eg fari tí at spyrja: Hvørir Føroyingar eiga pundini? Er tað fiskimenn og skiparar, sum sigla til Bretlands og avreiða fisk har?

Svarið er avgjört nei.

Eg sum siglandi skipari havi ikki fingið onnur pund enn tey, eg havi brúkt í Onglandi. Restina hevur min reiðari til ásettú tíðir avroknað mær í krónum. Tað er tí stórir vinningur fyri meg, at krónukursurin er settur til 1934, tað gevur mær ein vinning uppá 15 % uppá min uppsparda pening. Tað sama verður hjá øllum fiskimönnum, sum hava lagt pening til góðar.

Eg tafi als einki við tað, eg nú tæni, við kurs 1934. Væl fái eg ferri krónur av hvørjum pund; men tá keypkraftin á krónuni er tilsvarandi stórri, so er einki tap fyri meg. Hvat nyttar, um eg fái nógvar krónur, tá alt eg skal keypa, kostar líka nógvar krónur meir. Tann maður, sum tá tænar lítið og skal keypa dyrar vörur, hann fer á húsagang.

Nei, rumblið um krónukurs og pund boðnar helst í øðrum enn tap fyri sjómannin. Tað er nokk onkur, ið hevur spekulerað í at vinna í millinum, men sum hevur spekulerað skeivt, og nú skal fólk við blóða.

Skipari.

Arbeiðir Fólkaflokkurin fyri fiskimannin?

"Dagblaðið" kannar ofta folka-flokkinum skipseigararnar. Eg trúgvi eisini, at folkaflokkurin hevur fingið teir flestu av teim í sín leyp nú, við tað at hann hevur bjóðað sambandinum av at verja teir.

Men hvat gera so teir góðu harrar fyri fiskimannin?

Jú, tá ringar tíðir eru, og skipini ikki hava góðar vónir at bera seg, tá vilja teir hava fiskimenn at taka part í útreiðslum til skipini. Hygg bara aftur í tíðina. Hygg í 1940, tá vildu skipseigararnir ikki lata skipini út, úttan fiskimenn skuldu "riskera" teirra litlu fortjenastu.

Men so kom bardagin og uppgangstíðin, hvar skipini komu at vinna stóran pening. Nú hava teir góðu harrar ikki bjóðað fiskimönnum part í útreiðslum fyri eisini at fáa part av vinninginum. Nei, nú vilja teir hava alt í sín leyp.

Kann nakar fiskimaður trúgva, at slíkir menn — folkaflokksmenn — vilja arbeiða fyri teir á tingi og verja teirra sak. Nei, trúgvi tí, hvør sum vil, eg trúgvi tí ikki.

Javnaðarmenn eru einastu menn, sum opið og erliga berjast fyri fiskimannin á tingi og verja hansara sak.

Hygg bara at minstfortjenastuni, sum javnaðarmenn við lóg hava fingið tryggjað teim, sum sigla.

Tað eru sanniliga onnur mál, sum javnaðarmenn hava sett uppskot um til frama fyri fiskimannin; men eru tey feld av hinum flokkunum.

Tí má hvør fiskimaður av hési hesa ferð at velja javnaðarmenn á ting.

Fiskimaður.

Prentvilla.

I greinini "Samrøða við afturkomnan útróðrarmann" í síðsta blað var komið at standa: "... Føroya Banka, har varð góldið okkum 22 kr. 70 oyru fyri hvørt enskt pund ...". Tað skuldi sjálvandi staðið: 22 kr. 40 oyru.

Sjálvsagt velja tygum lista C, Føroya arbeiðs- og fiskimaður!

FØROYA SOSIAL DEMOKRATUR

kemur út hvønn levgardag og kostar kr. 2.00 + porto um fjórðingsárid.

Tel. 374 tekur moti lýsingum.

Bladstjóri: P. M. DAM
Prent: A. ØSTER

Lýsing.

At elektricitetsverkið, sunnudagin 28. oktober 1945 frá kl. 8 á morgni til kl. 12 á middegi, tekur tann elektriska streymin frá øllum býðnum, verður her gjørt kunnigt.

Tórshavnar elektricitetsverk,
tann 24. oktober 1945.

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrugv

Telefon 443

Matvøkur

og aðrar húsarhaldsvørur hjá

Karl K. Mouritsen.

Tlf. 497. Tórshavn. Tlf. 497

Dynamit

og annað sprengievni

C. C. JOHANSEN

TORSHAVN TLF. 30

Føroya Sjóvátrygging

Skip - motorbátar

útróðrarbátar - vørur verða tryggjað

FØROYA BRUNATRYGGING

Hús - innbúgv - vørur - verða tryggjað.

Skrivstovan er opin frá kl. 10-1 og 3-5 Leygardag - - - 10-2.

Tel. 372.

ØII eiga at brúka

Føroyska hondsápu frá fabrik OKKARA